

INSTITUTE FOR HEART RESEARCH

D.h.c., Prof. Jan Slezak M.D., DSc., FIACS

Pavilion of Medical Sciences

SLOVAK ACADEMY OF SCIENCES

Dúbravská cesta 9, P.O.Box 104, 840 05 Bratislava 45,

Slovak Republic

Tel.: 00421 903620181 e-mail: jan.slezak@savba.sk

Oponentský posudok habilitačnej práce

MUDr. Josef Bešík, PhD. „Pohlavní rozdíly v odpovědi srdečního svalu na nedostatek kyslíku: experimentální a klinické aspekty“.

Predložená habilitačná práca sa zaoberá veľmi aktuálnou problematikou, ktorá až donedávna bola viac menej ignorovaná, a to najmä v klinike. Práca má 76 strán textu s obrázkami, grafmi a tabuľkami, 22 strán zoznamu literárnych citácií vrátane citácií autora, ktoré sú usporiadané v abecednom poradí. Prílohu tvoria kópie 6 vlastných prác autora. Práca je veľmi jasne a čisto spracovaná, dobre sa číta, je systematicky a logicky zoradená do 8 kapitol.

Priamo odbornej experimentálnej a klinickej časti habilitácie sa týkajú 3 kapitoly:

- *Pohlavné rozdiely a kardiovaskulárny systém*, ktorá tvorí úvod do problematiky z hľadiska fyziologického a patologického, kde autor vhodným spôsobom popísal metodiky a modely, na ktorých boli experimenty vykonávané.
- *Pohlavné rozdiely v odpovedi srdcového svalu na nedostatok kyslíka*, ktorá obsahuje vlastnú experimentálnu časť, kde sa autor venuje hypoxii, ischémii, reperfúznemu poškodeniu a zániku bunky, pohlavným rozdielom pri ischemicko-reperfúznom poškodení, citlivosti hypertrofického myokardu k ischémii, vplyvu perinatálnej hypoxie na odolnosť srdca proti ischémii a diskutuje možné príčiny pohlavných rozdielov v daných situáciách.
- *Pohlavné rozdiely v odpovedi srdcového svalu na nedostatok kyslíka – klinická časť*, kde sa autor venuje ischemicko-reperfúznemu poškodeniu v klinike, biochemickým markerom nekrózy myokardu, pohlavným rozdielom pri akútnom koronárnom syndróme, pri kardiovaskulárnych intervenciách akútneho koronárneho syndrómu, pri kardiochirurgických operáciách a v pooperačnom priebehu u pacientov po náhrade aortálnej chlopne. Ďalej sa v tejto kapitole autor venuje pohlavným rozdielom pri transplantácii srdca, markerom bunkovej smrti v darcovskom myokarde a citlivosti mužského a ženského srdca pri transplantácii.

V záverečnej kapitole autor prehľadne zhrňuje a komentuje prezentované výsledky výskumu a dáva ich do súvislosti s využitím v klinickej praxi. Posledná kapitola je tvorená súborom 6 vlastných publikácií autora, ktoré autor komentuje.

Predložené výsledky prispievajú k prehĺbeniu poznatkov širokej a komplexnej problematiky pohlavných rozdielov a ich vplyvu na ischémiu myokardu. V práci sú vhodnou formou prehľadne prezentované a diskutované vlastné výsledky autora,

porovnávané s výsledkami v svetovej literatúre. Detailné spracovanie jednotlivých problematik je ďalej rozpracované v priložených recenzovaných prácach autora publikovaných v rôznych peer review-ovaných domácich a zahraničných časopisoch s dobrým impact faktorom.

V habilitačnej práci sú používané vhodné a moderné metódy a postupy pre spracovanie vlastných výsledkov. Štatistické spracovanie je adekvátne s využitím zodpovedajúcich metód. Grafické a tabuľkové výstupy sú správne spracované. Text práce je optimálne formátovaný a v texte som nenašiel žiadne väčšie nedostatky. Treba snád' pre lepšiu informovanosť k časti o transplantácii srdca iba dodať, že prvú transplantáciu srdca v našom regióne a v ČSSR a ako 25. transplantáciu srdca na svete, vykonal v lete r.1968 prof. K. Šiška s kolektívom v Bratislave, o čom je i záznam v zahraničnej literatúre, ktorého kópiu prikladám.

25. 7/9/68 Bratislava, Czechoslovakia Comenius University Hospital 54 F 47 M Karol Siska Died 5 hours 5

Abbreviations: M, male; F, female; RV, right ventricular; LV, left ventricular.

LETTERS TO THE EDITOR 645cít and ventricular failure.

644 *Journal of Cardiothoracic and Vascular Anesthesia*, Vol 22, No 4 (August), 2008: pp 644-651

Predložená práca jednoznačne významne obohacuje vedeckú a klinickú prax a predložené výsledky prispievajú k prehĺbeniu poznatkov širokej a komplexnej problematiky rozdielnej citlivosti myokardu mužov a žien práve v súvislosti s pohlavnými rozdielmi.

Na základe vyššie uvedených skutočností možno povedať, že práca MUDr. Josefa Bešíka, PhD. spĺňa najnáročnejšie kritériá pre habilitáciu, a preto odporúčam prácu prijať v predloženej forme a na základe jej obhajoby odporúčam udeliť titul docent pre odbor „Lekárska fyziológia a patofyziológia“

K autorovi mám nasledujúce otázky:

- V časti, ktorá pojednáva o Cyklosporíne, ako o blokátore otvárania MPT sa uvádzajú možnosti použitia menej toxických analógov. Sú niektoré z nich už v klinickej praxi používané? Ak áno ktoré ?
- V časti o reperfúzii, poklese pH a edéme endotelových buniek s „no reflow“ fenoménom a „stone heart“ absentuje zmienka o možných preventívnych, prípadne terapeutických postupoch. Mohol by autor túto časť krátko okomentovať ?
- Pri začatí reperfúzie transplantovaného srdca, ako uvádza autor, môže dochádzať k aktivácii kaspáz a apoptóze myocytov, preto inhibícia kaspáz by mohla byť užitočná. Je použitie kaspáz v klinickej medicíne už aktuálne, alebo je riešenie tohto problému zatiaľ len v rovine úvah?
- V časti jednajúcej o ischemicko-reperfúznom poškodení v klinickej medicíne autor prakticky nevenuje pozornosť tvorbe voľných radikálov, ktoré hrajú pri reperfúzii a no reflow fenoméne významnú úlohu. Nepoužíva sa v klinickej praxi žiadny postup či už preventívny, alebo terapeutický, ktorý by pôsobil proti škodlivému vplyvu voľných kyslíkových radikálov?

V Bratislave dňa 23.3.2017

Prof. MUDr. Ján Slezák, DrSc.